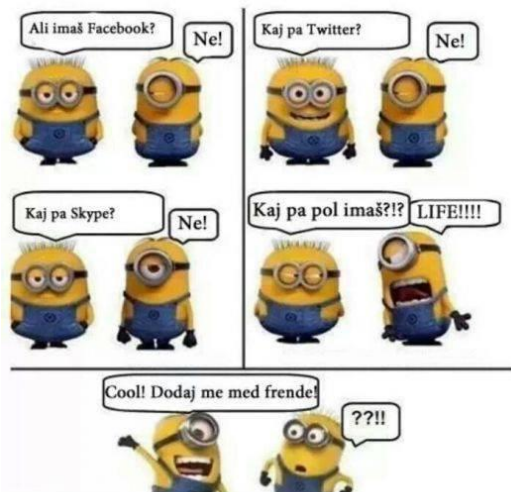
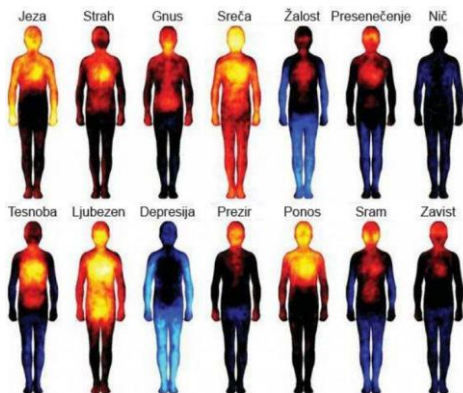


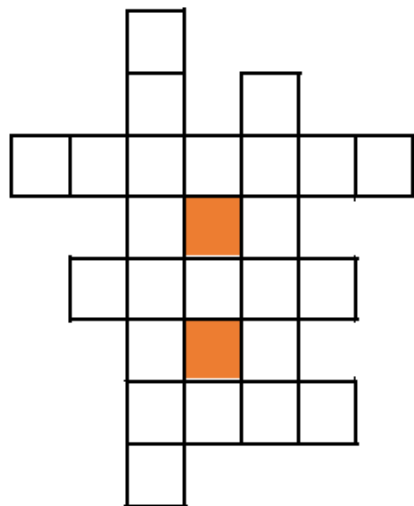
## MALO ZA ŠALO, MALO ZARES

Toplotni odziv človeka ob različnih razpoloženjih.

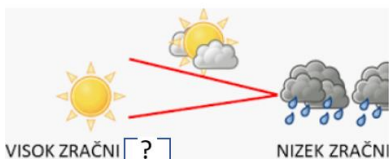


### NAGRADNA IGRA – SLIKOVNA MREŽA

V slikovno mrežo pravilno vstavi besede, ki jih dobiš tako, da ugotoviš, kaj je na sličicah.



$$v(A) = - \frac{\Delta c(A)}{\Delta t} = - \frac{c_k(A) - c_z(A)}{\Delta t}$$



Rešitev oddaj v škatlico v učilnici kemije do 6. 3. 2020. Izžrebanega dobitnika čaka praktična nagrada.

Ime in priimek: \_\_\_\_\_ Rešitev: \_\_\_\_\_

Razred: \_\_\_\_\_

Novice pripravili: Mila Širok, Tiana Gorjup, Martina Devinar, Lina Žuber, Mija Drešček, Nikola Atanasovski in Taja Simoniti.

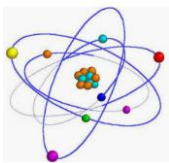
Mentorica: Darja Kašček

Dokazovanje plinov  
 Kemijski poskusi v domači kuhinji  
 Šolsko tekmovanje iz znanja kemije  
 Ali veš?  
 Koronavirus  
 Soda bikarbona

# ŠOLSKO TEKMOVANJE IZ ZNANJA KEMIJE



V ponedeljek, 21. 1. 2020, smo imeli šolsko tekmovanje iz znanja kemije. Tekmovalo je trideset učencev iz 8. in 9. razreda. Pisali so 45 minut. Na tekmovanje so se nekateri pripravljali dva meseca.



## Prejemniki bronastega Preglovega priznanja so:

	Ime in priimek učenca/učenke		Število točk
	<b>9. razred</b>		<b>35</b>
1.	Nikola Atanasovski	9. c	31
2.	Valentin Maraž	9. a	28
3.	Vijan Pavlin	9. d	27,5
4.	Xander Bizjak	9. c	26,5
5.	Marko Berce	9. c	26
6.	Primož Kante	9. c	25,5
	<b>8. razred</b>		<b>51</b>
1.	Maja Mamič	8. a	49
2.	Jaka Lužnik Robba	8. b	41
3.	Ema Modrijan	8. a	38

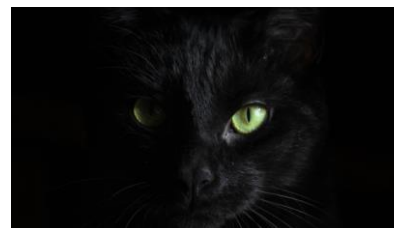


Državno tekmovanje bo v aprilu. Na državno tekmovanje se je uvrstilo pet učencev: Nikola, Valentin, Vijan, Maja in Jaka. Do tekmovanja je še veliko dela. Vsem dobitnikom čestitamo za dosežen uspeh.

Taja Simoniti, 9. c

# ALI VEŠ, ...?

- Skupna biomasa vseh mravelj na Zemlji je približno enaka skupni teži vseh ljudi na Zemlji.



- Aliurofobija je nerazložljiv strah pred mačkami. Prizadela je številne znane osebnosti: Adolfa Hitlerja, Julija Cezarja ...

- Vse snežinke so simetrične in imajo šest krakov, a niti dve nista popolnoma enaki.



- Kit lahko zajame do 110 ton vode, pri čemer lahko naenkrat pogoltne do 500 kg različnih živih bitij in zaužije 457.000 kalorij.



- Ljudje si delimo 60 odstotkov DNK z bananami.

Lina Žuber, 9. a



# KEMIJSKI POSKUS v domači kuhinji

## »POSKOČNO JAJCE«

**Potrebuješ:** vodo, jajce, kis za vlaganje.

**Pripomočki:** kozarec ali posodica.



### Postopek:

1. V kozarec ali posodico daj surovo jajce in ga prelij s kisom za vlaganje (jajce naj bo pod gladino).  
Tako, ko bo lupina prišla v stik s kisom, boš na njej lahko opazil drobne mehurčke. Jajce se bo postopoma dvignilo na površino, se obračalo in vrtelo, iz kozarca pa se bo slišalo nežno šumenje.
2. Kozarec zapri s pokrovčkom in ga postavi v hladilnik.  
Po enem dnevu v kis je velik del lupine raztopljen, na vrhu kozarca pa lahko opaziš nekaj ostankov lupine, ki plavajo na gladini.
3. Kis in plavajoče ostanke previdno odstrani in dodaj nov kis, zapri s pokrovčkom in postavi v hladilnik še za 24 ur.  
Po dveh dneh v kis opaziš golo jajce. Tako dobimo poskočno jajce.
4. Jajce med prsti nežno stisni. Opazil boš, da je občutek precej "gumijast" (to stori zelo previdno, da nežna membrana ne poči). Če ga spustiš z majhne višine, se bo jajce odbilo in poskakovalo po tleh.



Zakaj jajce postane golo?

Ocetna kislina reagira s  $\text{CaCO}_3$  v lupini, ob tem se sprošča plin ogljikov dioksid, ki ga lahko zaznamo v obliki mehurčkov.

Zakaj se poveča?

Jajčni membrani sta prepustni, zato tekočina potuje skozi (osmoza).

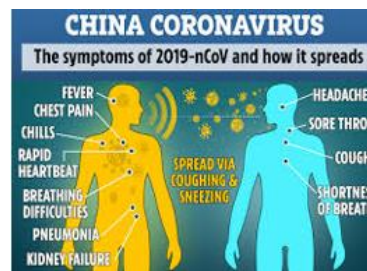
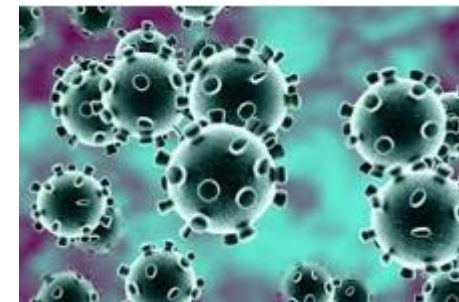
Zanimivo je pa tudi, da če to jajce osvetlimo s svetilko ali s telefonom, deluje kot lučka s pomanjšano svetlobo.

Martina Devinar, 9. a

# KORONAVIRUS (COVID-19)

V zadnjem mesecu se kar največ vprašanj odvija okoli novega virusa, ki "kosi" tako na Kitajskem kot tudi drugod svetu. Torej, kaj sploh je ta virus?

Koronavirus, imenovan Covid-19, spada v družino koronavirusov, natančneje med betakoronaviruse. Ime so dobili po svoji značilni obliki krone, kar vidimo pod mikroskopom. Covid-19 si deli precej veliko gensko podobnost z virusom SARS-a, ki je razsajal pred sedemnajstimi leti.



Covid-19 povzroča okužbo tako zgornjih dihal kot tudi spodnjih dihal, pljučnico in oteženo dihanje.

Okužba lahko poteka v lažji ali težji obliki, za slednjo zbolijo okrog 20% ljudi. Zbolimo lahko vsi, najbolj ogroženi pa so starejši, otroci, bolniki s kroničnimi boleznimi, z dihalnimi težavami in s slabim imunskim sistemom.

Virus se prenaša kapljično in s tesnim stikom, zato sta higiena in ustrezna zaščita nujno potrebni. Roke si moramo pravilno in redno umivati, razkuževati, se izogibati tesnim stikom z ljudmi, ki kažejo znake okužbe, rok ne dajemo v usta oz. čim manj po obrazu, kihamo in kašljamo v robček ali rokav, redno zračimo prostore ter poskrbimo, da v kolikor zbolimo, ostanemo doma, da virusa ne širimo.

### Kakšni pa so znaki okužbe z virusom Covid-19?

Bolezen se kaže z vročino nad  $38^{\circ}\text{C}$ , s kašljem, slabim počutjem, utrujenostjo, nahodom in z občutkom pomanjkanja zraka. Vsi opisani znaki so tudi običajno značilni za pljučnico. Inkubacijska doba virusa je od 2 do 12 dni, v povprečju 6 dni.

**Pomembno** je torej, da ne zganjamo panike, poskrbimo za higieno ter nismo v tesnem stiku z ljudmi, ki kažejo znake okužbe.



Mija Drešček, 9.c

## Kemijska delavnica: DOKAZOVANJE PLINOV

V sredo, 26. februarja, smo se pisci Kemijskih novic ter nekateri osmošolci zbrali v učilnici kemije za novo kemijsko delavnico. Tokrat smo se ukvarjali s plini. Pripravljene so bile štiri postaje, na vsaki pa smo dokazovali drug plin. Eksperimentirali smo s kisikom, vodikom, ogljikovim dioksidom, dokazovali amonijak in vodikov klorid. Na prvi postaji smo pridobivali kisik iz vodikovega peroksida s pomočjo kvasa.



Kisik smo dokazali tako, da je tleča trska zagorela. Naslednja postaja je bila namenjena pridobivanju vodika. V kislino smo dali košček cinka, pri reakciji se je sproščal vodik, ki smo ga lovili v epruveto, napolnjeno z vodo. Vodik smo dokazali z gorečo trsko, slišali smo pok. O pridobivanju ogljikovega dioksida pa smo se učili na tretji postaji. Pridobivali smo ga s kisom in sodo bikarbono. CO<sub>2</sub> smo dokazali na več načinov, in sicer ko smo približali gorečo trsko

le-ta ugasne, prelili smo ga na gorečo svečo, ki tudi ugasne, nazadnje smo ga vpihovali v apnico, ki pomotni. Pri zadnji, četrti postaji, smo delali z amonijakom ter vodikovim kloridom.



tekočinama so nastali beli kristalčki soli. Za konec pa smo skupaj pripravili poskus faraonove kače. Delavnice so se izkazale kot poučne ter zanimive.

Mila Širok, 9. a

## PREDSTAVLJAMO VAM

### SODA BIKARBONA

MOLEKULSKA FORMULA: NaHCO<sub>3</sub>

DRUGO IME: Natrijev bikarbonat

VIDEZ: Beli kristali

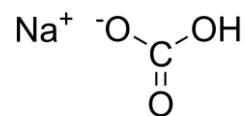
Natrijev hidrogenkarbonat

TALIŠČE: 50°C, 323°K, 122°F

VONJ: Brez vonja

TOPNOST : 9g/100ml vode

UPORABA: Uporablja se v medicini kot nevtralizator želodčne kisline, kar pomaga pri zgagi. Uporablja se tudi pri kuhi, je ena od glavnih sestavin pecilnega praška, ter za čiščenje.



#### ZANIMIVOSTI:

Soda bikarbona je izdelek, ki mu mnogi rečejo kar čudežni prah. Poglejmo nekaj trikov, ki jih lahko uporabimo doma:

1. Zmes sode bikarbone, olja in detergenta za posodo zelo dobro odganja uši in gosenice z rastlin.
2. Sodo bikarbono lahko potresete po čevljih in jih nato operete. Neprijetnih vonjav ne bo več.
3. Soda bikarbona odstranjuje madeže kave in čaja ter maščobne madeže.
4. Kot dezinfekcijsko sredstvo, ki ne škoduje zdravju, uporabljajo sodo bikarbono za čiščenje bazenov in vrtnih ribnikov.
5. S kisom je odlično čistilno sredstvo, ki ga lahko uporabljamo v kopalnici, čistimo steklene ali kovinske površine.
6. Je nevtralizator, zaradi česar je nadvse učinkovita kot sredstvo za vpijanje neprijetnih vonjav.
7. Deluje kot mehčalec in belilo pri pranju belega perila. Zelo dobra je tudi kot preprečevalec nabiranja vodnega kamna v pralnem stroju.

Soda bikarbona je nadvse vsestransko uporabna in je nepogrešljiva v vsakem gospodinjstvu.

Nikola Atanasovski, 9. c